

"bring.out" društvo za informatičke i komunikacijske tehnologije d.o.o Sarajevo
Juraja Najtharta 3, 71000 Sarajevo; tel: +387 33 269-291, fax: +387 33 269-292,
banka: 1401010000549150 - Volksbank Sarajevo, PDV Broj: 218025900006
email: info@bring.out.ba; podrška korisnicima: podrška@bring.out.ba, web: <http://www.bring.out.ba>

**korisnicima
FMK programskog rješenja**

Sarajevo: 16.03.2012

naš broj: #27136

**Predmet: Legalizacija software-a,
Ubuntu/Linux desktop,
F18 knowhowERP**

Poštovani klijenti,

1) Legalni software i "bring.out"

Proteklih dana su najavljenе intenzivne akcije inspekcijskih organa na sankcionisanju korisnika nelegalnog software-a.

"bring.out" je ovom pitanju oduvijek pridavao veliku pažnju.

Dosljednom poslovnom politiku po tim pitanjima "bring.out" je svojim klijentima je u posljednjih 5 godina isporučivao isključivo računarske sisteme sa legalnim software-om.

Istina, ova poslovna politika učinila nas je u mnogim situacijama nekonkurentim.

Naša konkurenčija je uredno instalirala piratski software koji je većina bosanskih kupaca uzimala za dobro i jeftino rješenje. Kada se iz cijene računarskog sistema stave licence za Windows OS i Microsoft Office (ili se ne isporuči MS Office, svejedno) naša ponuda bivala je redovno nekonkurentna.

Puno puta smo od klijenata dobili pritužbe da nismo dobri provajderi jer ne isporučujemo "MS Office" na računarima, a svi drugi to svojim kupcima čine.

Ova poslovna politika rezultirala je time da je segment prodaje hardware-a u postao beznačajan.

Međutim, Represije koje je država najavila, uslijed problema sa kojim su se suočili korisnici nelegalnog software-a, najavljuju značajne promjene na tržištu po tom pitanju.

Interes kupaca za alternativna rješenja naspram Windows / MS Office-a porastao je preko noći.

Ubuntu/Linux eksperti

S obzirom da naša firma posjeduje 10-godišnje iskustvo u instalaciji i servisiranju Linux operativnih sistema, ovaj segment naše ponude postao je iznimno interesantan za naše postojeće i potencijalne klijente.

Zato Vas informišemo da, pored ostalog, ponovo intenziviramo ponudu prodaju računarske opreme.

2) Računarske konfiguracije sa preinstaliranim Ubuntu/Linux OS-om

Naš fokus će biti oprema sa preinstaliranim **Ubuntu/Linux operativnim sistemom**.

Ubuntu/Linux je operativni sistem baziran na **slobodnom software-u**, tako da korisnik **nije obavezan plaćati licence** za legalno korištenje ovog operativnog sistema.

Ubuntu/Linux sadrži kompletan set uredskih aplikacija za uređivanje tabela i teksta (LibreOffice), internet browser (Firefox, Chromium-browser).

Ukratko, u svojoj osnovnoj instalaciji Ubuntu/Linux desktop OS sadrži sve ono što prosječnom poslovnom korisniku treba.

Izvod iz aktuelne ponude¹ hardware:

R.br	Opis	Garancija	Cijena KM (bez PDV)
1	HP Personal Computer Pro 3400 (Micro Tower, iH61, iCore i3-2120-3.3GHz (S1155), Bus 5GT/sec, 2GB DDR3 1333MHz, 500GB (7200rpm) SATA HDD, DVD Super Multi, VGA, LAN, DVI, iHD Graphics 2000, Card Reader (6 in1) OS: Ubuntu/Linux 12.04/Unity 3D	12 mjeseci	760
2	Workstation LENOVO ThinkCentre A70 (Mini Tower, iPentium Dual-Core E5800-3.2GHz (S775), Bus 800MHz, 2GB DDR3, 500GB (7200rpm) SATAII HDD, DVD±RW, VGA, LAN, 6xUSB2.0, iGMA X4500, Black OS: Ubuntu/Linux 12.04/Unity 3D	36 mjeseci	640
3	Personal Computer LENOVO ThinkCentre M70e (Tower, iG41 Express, iPentium Dual-Core E5700-3GHz (S775), Bus 800MHz, 2GB DDR3 1066MHz, 250GB (7200rpm) SATA HDD, DVD-RW, VGA, LAN, 8xUSB2.0, iGMA X4500, Black OS: Win 7 Professional 32-bit	36 mjeseci	780
4	Notebook DELL Inspiron N5050 15.6" White-LED Backlight (1366x768) TFT, Celeron B710, DDR3 2GB, DVD±RW, HD Graphics, Wi-Fi, BT, 500GB HDD, Web Cam, HDMI, 6 cells, LBosnian Keyboard, Obsidian Black OS: Ubuntu/Linux 12.04/Unity 3D	36 mjeseci	750

Kupci na raspolaganju imaju **besplatnu internet podršku²** u trajanju od mjesec dana za **Ubuntu/Linux OS**.

“bring.out” ima dugogodišnje iskustvo servisiranju Ubuntu OS-a. Mi smo firma koja dugi niz godina koristi Linux operativne sisteme za sopstvene potrebe. Tokom tog perioda smo stekli na tom polju respektibilan “know-how”, koji druge IT firme ne posjeduju.

1 Desktop računarske konfiguracije su bez monitora

2 Potrebno je da korisnik obezbjedi internet pristup na računaru koji je predmet podrške. bring.out instalira i podešava aplikacije potrebne za podršku putem interneta

3) Novo programsko rješenje “F18 knowhowERP“

Firma “bring.out” je praktično izgrađena na ponudi seta knjigovodstvenih aplikacija “FMK”.

Dugogodišnji razvoj učinio je da FMK u funkcionalnom smislu bude cijelovito rješenje za vođenje poslovanja. S druge strane, zastarjele tehnološke osnove FMK učinile su naš proizvod nekonkurentnim.

Posljednjih 10 godina smo gradili rješenje koje će sačuvati sve ono dobro što je kumulirano tokom 17-godišnjeg razvoja FMK.

Kao zagovarači korištenja “open source” (slobodnog, softver otvorenog koda) software-a, naša želja je bila da nova generacija naših programskih bude bazirana na ovim temeljima.

Podrška za rad na svim modernim operativnim sistemima (multiplatformski pristup) je zahtjev koji smo od početka postavili obaveznim pred svoja nova rješenja.

Ograničeni resursi za razvoj rezultirali su da nam je za postizanje tog cilja bilo potrebno puno vremena :(Kako god, do tog cilja smo napokon došli u vidu knowhowERP F18 programskog rješenja.

F18 u funkcionalnom smislu izgleda kao “razvučeni” FMK³ :).

U tehnološkom smislu se međutim radi o potpuno novom programskom rješenju.

F18 knowhowERP je **multiplatformsko** programsko rješenje izgrađen isključivo od open-source software-a.

F18 je i sam open-source software⁴.

Osnovne tehničke karakteristike:

1. F18 “native” klijent za sve moderne OS-ove:
  - Familija Linux OS-ova⁵
  - Familija NT Windows OS⁶-ova
  - Mac OS X
2. database server: PostgreSQL 9.1
3. dbf tabele su u funkciji lokalnog “cache”-a za podatke
4. Programski jezik: harbour, C/C++, Qt framework

---

3 Rezolucija ekrana FMK je 80 kolona x 25 redova, dok je kod F18 ovo podesiv parametar, pri čemu je tekuće podešenje 140 kolona x 40 redova.

4 https://github.com/knowhow/F18_knowhow,
<http://code.google.com/p/knowhow-erp/downloads/list>,
<http://code.google.com/p/knowhow-erp-f18/downloads/list>,
<http://redmine.bring.out.ba/projects/f18>

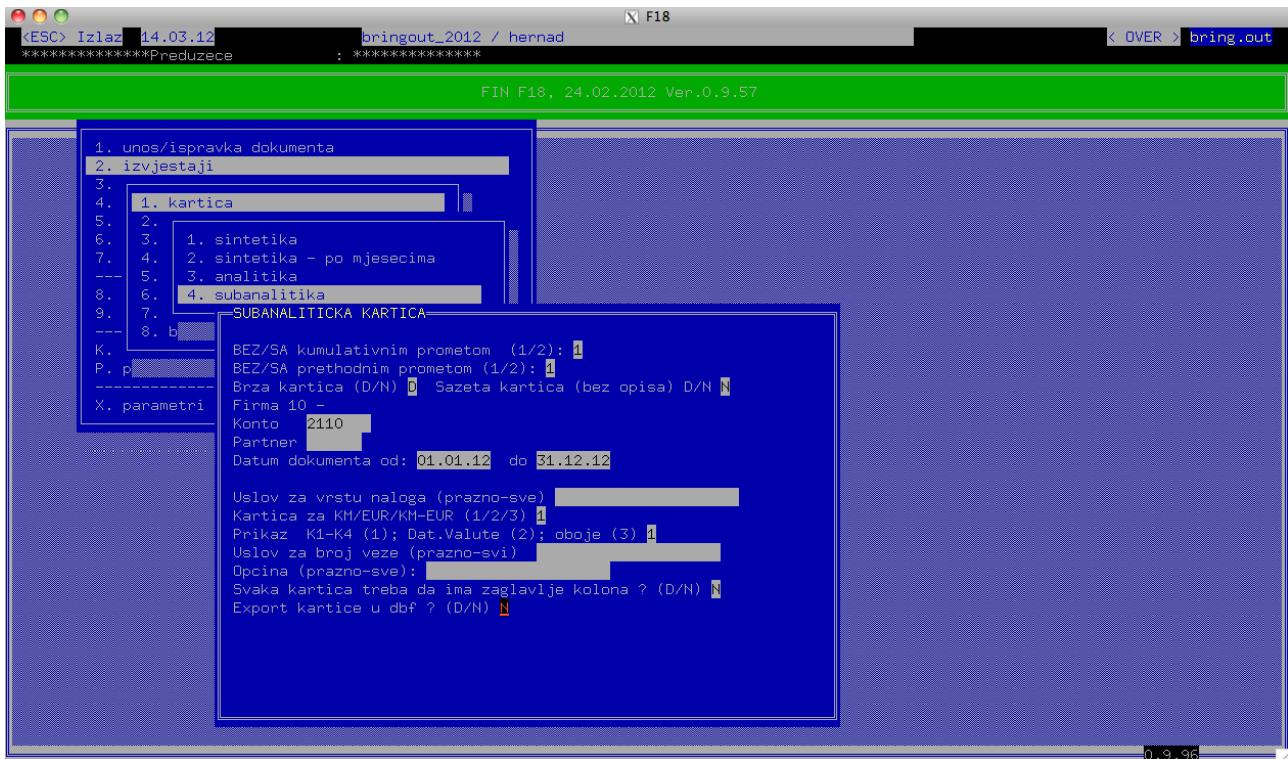
5 Podržani Ubuntu/Linux 32-bit, 64-bit, bez ikakvih problema se mogu podržati i druge Linux distribucije

6 Windows XP, Windows Vista, Windows 7, 32-bit i 64-bit

4) Funkcionalna svojstva F18

Korisnici FMK mogu početi rad sa F18 bez ikakve posebne obuke.

Evo prikaza ekrana F18 klijenta:

U funkcionalnom smislu, sve ono je korisnik imao sa "FMK", dostupno je i u "F18".

Za razliku od FMK, koji je već duže vrijeme u režimu pasivne podrške⁷, F18 se svakodnevno unapređuje.

F18 je već sada spreman za migraciju za većinu korisnika FMK⁸.

Pripreme F18 za migracije korisnika sa specifičnim funkcijama su u toku. Naš cilj je u da u toku ove godine sve korisnike FMK migriramo na F18.

5) Status FMK

Razvoj FMK je se zaključno sa **31.12.2012** u potpunosti prekida.

Do kraja godine, razvoj će biti ograničen isključivo na pasivno održavanje sistema - ispravke kritičnih programskih grešaka i minorne zakonske nadogradnje⁹.

Svim korisnicima će na vrijeme biti ponuđena migracija FMK podataka i aplikacija na F18.

⁷ Pasivna podrška - samo ispravke programskih grešaka i obvezne zakonske nadogradnje

⁸ "Standardni" korisnici - korisnici koji koriste najčešće korištene module FMK (Finansijsko i robno poslovanje, obračun plata), sa standardnim podešenjima

⁹ U slučaju da se dese značajne zakonske promjene koje iziskuju veće promjene na software-u, te promjene će biti implementirane isključivo u F18

6) Primjer: Legalizacija na Ubuntu/Linux, migracija FMK => F18

Napravićemo primjer kalkulacije troškova migracije jednog korisnika sa F18 na FMK. Iako nije obavezno (F18 kako je ranije rečeno podržava sve “major” OS-ove), u kalkulaciju ćemo staviti i migraciju sa nelegalne kopije Windows OS-a i Microsoft Office-a:

R.br	Opis	Količina	Cijena	Popust na količinu, odnosno ranije posjedovanje FMK (%)	Vrijednost (bez PDV)
1	Backup podataka sa postojećeg računara	3	60	20	144
2	Instalacija Ubuntu/Linux OS 12.04 Unity with LibreOffice (/ računar)	3	60	0	180
3	knowhow ERP F18 platforma, setup database server	1	220	30	154
4	knowhow ERP F18 setup klijent	3	80	30	168
5	knowhow ERP standardne funkcije (finansijsko, robno-materijalno poslovanje)	0	300	0	0
6	knowhow ERP setup fiskalne funkcije (neosoft fiskalni sistem)	0	60	0	0
7	Migracija podataka (za svaku firmu i poslovnu godinu pojedinačno, npr. 10 poslovnih godina, 1 firma)	10	60	50	300
8	Internet/remote admin podrška setup (računar)	5	50	60	100
Ukupno (KM) bez PDV:					1046

Iz kalkulacije se može uočiti da klijent prvenstveno snosi **troškove servisnih aktivnosti**, kojih u procesu migracije ima neminovno mnogo.

7) Model ponude i podrške "F18"

F18 je "open source"¹⁰ (nadalje OSS) software.

Korisnici mogu legalno koristiti i distribuirati OSS software-u bez plaćanja licenci proizvođačima software-a.

Zato je komercijalni model ponude i podrške F18 bitno različit u odnosu na FMK.

Korisniku se fakturišu troškove instalacije i podešenja software-a (setup), obuke, podrške (podrska) i nadogradnje (nove funkcije).

Primjer: instalacija F18, za standardnog korisnika¹¹, sa 5 radnih mjesto:

R.br	Opis	Količina	Cijena	Popust na količinu (%)	Vrijednost (bez PDV)
1	knowhow ERP F18 platforma, setup database server	1	220	0	220
3	knowhow ERP F18 setup klijent	5	80	20	320
3	knowhow ERP standardne funkcije (finansijsko, robno-materijalno poslovanje)	1	300	0	300
4	knowhow ERP setup fiskalne funkcije (neosoft fiskalni sistem)	2	60	10	108
5	Obuka korisnika (/sahat)	10	50	30	350
Ukupno (KM) bez PDV:				60	1298

Iako se ne može napraviti direktna usporedba FMK (s obzirom da FMK nema komponentu database servera, internet podršku), sadržajno najsličnija kalkulacija za FMK (isti broj korisnika sistema, broj sahata obuke) bila je cca 2500 KM.

Ono što je najbitnije, F18 ponuda je u kvalitativnom smislu **superiorno rješenje**.

---

10 "Open source" software - OSS

11 Funkcije: standardno finansije i robno-materijalno poslovanje, veličina baze podataka: mala, broj korisnika: do 10, broj firmi/organizacija koje se vode: 1, samostalnost korisnika u radu: niska - novi korisnik, ne posjeduje interno IT osoblje

8) Primjer: Kalkulacija podrške na mjesecnom nivou

Za korisnika iz gornjeg primjera ćemo napraviti kalkulaciju troškova podrške:

R.br	Element	Vrijednost	Opis
1	Funkcije	Standardni set funkcija finansijsko i robno-materijalno poslovanje	Finansije, robno-materijalno, fakturisanje veleoprodaja cca 500-1000 fakturna godišnje
2	Specifične funkcije	-	Korisnik nema potrebu za bilo kakvim specifičnim podešenjima ERP sistema
3	Prioritet	Normalan	Standardno poslovanje, korisnik može tolerisati dnevne zastoje u radu
4	Broj korisnika/radnih mjesta na centralnoj lokaciji	5	
5	Broj poslovnica	0	
6	Broj udaljenih lokacija (prodavnice)	0	
7	Broj organizacija (preduzeća) koji se vode u F18	1	(bitan elemenat kod knjigovodstvenih servisa)
8	Veličina podataka	Mala	Broj transakcija (knjigovodstvenih naloga, faktura) u sistemu je mala
9	Učešće Windows OS radnih mjesta u operativnom sistemu(*)	0%	Nema Windows radnih stanica
10	Učešće Ubuntu/Linux radnih mjesta	100%	Instalirana remote ssh, vpn podrška na svakoj radnoj stanici
11	Pokrivenost radnih mjesta internetom za potrebe udaljene podrške	100%	Sva radna stanica i server dostupni su putem VPN-a i remote desktop-a IT podršci
12	Opća samostalnost korisnika u korištenju IT sistema	Niska	Nivo informatičke osposobljenosti korisnika je nizak
13	O sposobljenost u korištenju bring.out programskih rješenja	Visoka	Korisnici imaju ranije višegodišnje iskustvo u korištenju FMK
14	Sopstveno IT/tehničko osoblje	Ne	Korisnik nema interno uposleno tehničko / informatičko osoblje koje se brine o IT operacijama i koje je zaduženo za kontakt sa IT provajderima.

15	Kvalitet i performanse računarske opreme	Odličan	Starost računara: manja od 3 godine
			Performanse (memorija, CPU): odgovarajuća
			Kvalitet računarske opreme: Svi računari su "brand name" Dell i HP

8.1) Cijene mjesečne podrške (primjer) za sistem sa gornjim specifikacijama:

R.br	Varijanta	Opis	Iznos KM/mjesečno (cijene bez PDV)
1	Sistem prema gornjoj specifikaciji	Ubuntu sistem za malog korisnika	50
2	Gornji sistem baziran na Windows OS	tačka 9) / 10) = 100% / 0%	90
3	Gornji sistem baziran na Windows OS bez internet podrške	Isto kao varijanta 2), samo što radna mjesta nemaju obezbjeden internet pristup	120

Može se vidjeti da su troškovi mjesečne podrške za radna mjesta bazirana na Ubuntu/Linux sistemima značajno niža od onih sa Windows OS-om. Razlozi su sljedeći bring.out ima veću ekspertizu u podršci tim sistemima. Ubuntu/Linux sistemi omogućavaju nam uspostavljanje kvalitetnijeg i efikasnijeg sistema podrške.

S poštovanjem,

Ernad Husremović
direktor

email: hernad@bring.out.ba

